

Nr 49.

Av herr **Eriksson** i Toftered m. fl., angående viss ändring i gällande bestämmelser om upptagande av mjölkavgift.

I Kungl. Maj:ts kungörelse om upptagande för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 av mjölkavgift (Sv. F. nr 442, 1933) stadgas bl. a., att mjölkavgift, som avses i förordningen den 26 juni 1933, skall upptagas för mjölk, som under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 kommer till användning för beredande hos mjölkproducenten av smör eller ost för avsalu, därest producenten för sådant ändamål använder minst 2,000 kilogram mjölk i månaden.

Så som denna bestämmelse utformats synes tolkningen i allmänhet ha blivit, att alla producenter, som ha mindre än 2,000 kilogram mjölk per månad till avsalu, befrias från avgift. Detta i sin tur har haft till följd, att smärre mejeriföreningar, som icke ligga så väl till ur avsättnings synpunkt, hålla på att fullständigt raseras.

Då mjölkutredningen på sin tid föreslog, att mjölk, som kommer till användning för beredande av lantsmör och lantost, skulle undantagas från avgiftsskyldighet, riktades i avgivna yttranden anmärkningar häremot av Sveriges allmänna lantbrukssällskap och Svenska mejeriernas riksförening.

Lantbrukssällskapet anförde, att det vore alltför betänkligt att helt befria den för tillverkning av lantsmör och lantost använda mjölken från avgiftsplikt, då denna tillverkning därigenom inom många områden skulle komma i avgjort fördelaktigare ställning än mejeritillverkningen. Pristillägget till produktmjölken från konsumtionsmjölken kunde nämligen i södra och västra Sverige icke väntas uppväga den avgift, som produktmjölken finge betala, varför en övergång till hemmatillverkning säkerligen skulle bliva följderna av denna tillverknings befriande från avgiftsplikt. Lantbrukssällskapet ansåg att befrielse från avgiftsplikt borde inskränkas på sådant sätt, att tillverkning av smör och ost hänfördes till mejeridrift, om den överstege en viss kvantitet pr månad.

Riksföreningen ställde sig tveksam till den föreslagna generella avgiftsfriheten och framhöll bl. a., att i en reglering av detta slag borde om möjligt envar producent deltaga. Erfarenheten hade till fullo ådagalagt, att priset på lantsmör regelmässigt inställde sig efter smörnoteringen. Riksföreningen hade dock icke velat uttala, att sådan befrielse från avgiftsplikt icke borde efter riksföreningens förslag kunna medgivas av Kungl. Maj:t, där särskilda skäl talade därför, exempelvis så vitt anginge mera avlägsna orter.

Departementschefen uttalade i proposition nr 258 med förslag till förordning angående mjölkavgift, att Kungl. Maj:t borde äga möjlighet att i den utsträckning så finnes skäligt och lämpligt stadga avgiftsplikt för mjölk, som kommer till användning för beredande hos mjölkproducenten av smör eller ost till avsalu. Sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottet ville i sitt utlåtande över propositionen särskilt framhålla, att någon avgift icke

borde upptagas inom områden, där möjligheter för leverans av mjölk till mejeri eller mjölkhandlare saknas. Vid upptagande av avgift å lantsmör och lantost borde även de särskilda förhållandena inom trakter, där mejeri saknas, behörigen beaktas.

Det torde av det anförda framgå, att det vid den förberedande behandlingen av frågan om befrielse från avgiftsplikt för lantsmör eller lantost till avsalu knappast avsetts, att dylik befrielse skulle erhålla den generella karaktär, som blivit fallet genom gängse tolkning av Kungl. Maj:ts kungörelse om upptagande av mjölkavgift. Ehuru avsikten torde ha varit att befrielse endast skulle kunna beviljas i de fall, då producenten icke utan större olägenhet och kostnad kunde ansluta sig till någon mejeriförening, har resultatet på sina håll blivit att en del mejeriföreningars existens äventyras, då många producenter finna det ekonomiskt fördelaktigare att stå utanför organisationen och därmed undandraga sig skyldigheten att erlægga mjölkavgift.

Då dylika följder av de utfärdade bestämmelserna givetvis icke förutsetts, hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1933 om upptagande av mjölkavgift (Sv. F. nr 442), att befrielse från skyldigheten att erlægga mjölkavgift endast kommer att gälla sådana producenter, som icke utan stor olägenhet och kostnad kunna ansluta sig till mejeriförening.

Stockholm den 16 januari 1934.

Anders Pettersson
i Dahl.

Ivar Pettersson,
Rosta.

Albin Eriksson,
Toftered.
Victor J. Mattsson.